

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

تجارت جهانی کالاهای پزشکی مورد نیاز برای مقابله با ویروس کووید-۱۹

کل تجارت کالاهای پزشکی که اکنون با نقصان جدی در رابطه با پیشگیری، کنترل، درمان و مراقبت از شیوع ویروس کووید-۱۹ مواجه شده، در سال ۲۰۱۹ حدود ۵۹۷ میلیارد دلار بوده است. طبق گزارش سازمان تجارت جهانی، تجارت کالاهای مزبور حدود ۱,۷ درصد از کل تجارت کالایی جهان را تشکیل می‌دهد. ده اقتصاد بزرگ تأمین کننده کالاهای پزشکی تقریباً سه چهارم کل صادرات جهانی محصولات پزشکی و ده خریدار بزرگ این محصولات، تقریباً دو سوم از کل واردات جهان را به خود اختصاص داده‌اند. سازمان تجارت جهانی گزارش جدیدی در خصوص تجارت محصولات پزشکی ضروری مورد نیاز برای پاسخ جهانی به شیوع ویروس همه‌گیر کووید-۱۹، منتشر کرده است. در ادامه این گزارش جریان تجارت کالاهایی مانند محصولات حفاظت فردی، تجهیزات بیمارستانی و آزمایشگاهی، داروها و فناوری پزشکی ضمن ارائه اطلاعاتی در مورد تعرفه‌های مربوطه، بررسی شده است.

تهیه شده توسط طاهره کریمی دستابی

فروردین ۱۳۹۹

نکات کلیدی گزارش

- کشورهای آلمان، سوئیس و ایالات متحده آمریکا تامین کننده ۳۵ درصد از محصولات پزشکی جهان هستند.
- کشورهای چین، آلمان و ایالات متحده آمریکا ۴۰ درصد از محصولات حفاظت فردی پزشکی را صادر می کنند.
- ارزش واردات و صادرات محصولات پزشکی جهان در حدود ۲ تریلیون دلار بوده که این رقم شامل تجارت درون منطقه ای اتحادیه اروپا نیز می شود و حدود ۵ درصد کل تجارت کالاهایی جهان در سال ۲۰۱۹ را تشکیل می دهد.
- تجارت محصولات پزشکی که در شرایط فعلی با کمبود شدید در شرایط بروز بحران شیوع ویروس کرونا کووید-۱۹ مواجه است، در حدود ۵۹۷ میلیارد دلار یا ۱,۷ درصد از کل تجارت کالایی جهانی در سال ۲۰۱۹ بوده است.
- میانگین ساده تعرفه برخی محصولات پزشکی بسیار بالا است. به عنوان مثال، متوسط تعرفه اعمال شده برای صابون دست، ۱۷ درصد بوده و حتی برخی از اعضای سازمان تجارت جهانی تعرفه هایی تا ۶۵ درصد هم برای واردات برخی از این محصولات، اعمال می کنند.
- محصولات حفاظت فردی مورد استفاده در مبارزه با کووید-۱۹، دارای نرخ میانگین ساده تعرفه حدود ۱۱,۵ درصدی بوده که در بعضی کشورها این رقم به حدود ۲۷ درصد هم می رسد.
- سازمان تجارت جهانی از سه طریق اصلی به آزادسازی تجارت محصولات پزشکی کمک کرده است:
  - پیگیری نتایج مذاکرات تعرفه ای که در زمان آغاز WTO در سال ۱۹۹۵ برنامه ریزی شده است.
  - نیل به توافق چند جانبه در مورد محصولات دارویی (توافقنامه فارما) در مذاکرات دور اروگوئه* و چهار مورد بعد از آن.
  - گسترش توافق نامه فناوری اطلاعات در سال ۲۰۱۵.

*- دور اروگوئه هشتمین دور از مذاکرات تجاری چند جانبه بود که در چارچوب توافقنامه کلی تعرفه ها و تجارت از سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۴ انجام شد و دربرگیرنده ۱۲۳ کشور به عنوان "طرف های طرف قرارداد" بود. مذاکرات و روند کار با امضای قانون نهایی توافق مراکش در آوریل ۱۹۹۴ در این کشور، به پایان رسید.

معرفی

شیوع ویروس همه گیر کرونا کووید-۱۹، توجه همه گان را به تجارت محصولات پزشکی به ویژه تجارت در زمینه تجهیزات پیشگیری، آزمایشگاهی و درمانی، معطوف کرده است. این بیماری در کشورها و سرزمین های مختلف گسترش یافته، صدها هزار نفر را آلوده کرده و تلفات زیادی به بار آورده است. به طور قابل ملاحظه ای، دولت ها نسبت به جلوگیری از بیماری همه گیر ویروس کووید-۱۹، اقدامات محافظتی انجام می دهند و برخی از این اقدامات ممکن است ناخواسته بر جریان مبادله و انتقال کالاهای حساس و ضروری پزشکی در کشورها تأثیر گذارد. این مطالعه مرور کلی بر تعرفه های اعمال شده بر روی کالاهای پزشکی، که بسیاری از آنها به دلیل بحران فعلی با کمبود شدید روبرو

هستند، ارائه می‌دهد. هدف این یادداشت ارائه اطلاعات واقعی درباره تبادلات تجاری این کالاها در سطح جهان است.

۱. محدوده تولید

محصولات پزشکی مرتبط با ویروس کووید-۱۹، به چهار گروه تقسیم می‌شوند:

- ۱- داروهای پزشکی (دارویی) - شامل داروهای تجویز نشده و فله
- ۲- لوازم پزشکی - به مواد مصرفی جهت استفاده در بیمارستان و آزمایشگاه به عنوان مثال الکل، سرنگ، گاز و غیره اطلاق می‌شود.
- ۳- تجهیزات پزشکی و فن‌آوری
- ۴- محصولات حفاظت فردی - ضد عفونی کننده، صابون دست، ماسک صورت، عینک محافظ

۲. الگوی تجارت

۲.۱. واردات

- محصولات پزشکی تقریباً ۵ درصد کل تجارت جهانی (واردات و صادرات) را تشکیل می‌دهد؛ بیش از نیمی از واردات محصولات پزشکی متعلق به واردات داروها است.

واردات جهانی محصولات پزشکی در سال ۲۰۱۹ در مجموع برابر با ۱۰۱۱ میلیارد دلار بوده است (جدول ۱) که نسبت به سال ۲۰۱۸ افزایش ۵ درصدی داشته است. تجارت محصولات پزشکی (مجموع صادرات و واردات) حدود ۲ هزار میلیارد دلار بوده و ۵ درصد از کل تجارت کالایی سال ۲۰۱۹ را به خود اختصاص داده است. همانطور که در نمودار ۱ نشان داده شده، بزرگترین گروه محصولات وارداتی پزشکی متعلق به "داروها" بوده که ۵۶ درصد از ارزش کل واردات محصولات پزشکی جهان را به خود اختصاص داده است، پس از آن "لوازم پزشکی" با سهم ۱۷ درصد در مکان دوم و "تجهیزات پزشکی" و "تجهیزات حفاظت فردی" به ترتیب با ارقام ۱۴ درصد و ۱۳ درصد کمترین سهم، را دارند.

نمودار ۱- واردات کالاهای پزشکی به تفکیک محصول-۲۰۱۹

مجموع واردات محصولات پزشکی در سال ۲۰۱۹: ۱,۰۱ هزار میلیارد دلار

منبع: WTO

▪ واردکنندگان برتر؛ ایالات متحده، آلمان و چین ۳۴ درصد از کل واردات کالاهای پزشکی جهان را به خود اختصاص داده‌اند.

در طول سه سال گذشته ایالات متحده امریکا، بزرگترین وارد کننده محصولات پزشکی بوده که ۱۹ درصد از کل واردات جهان در سال ۲۰۱۹ را به خود اختصاص داده است. مطابق جدول ۱، آلمان سهم ۹ درصدی و پس از آن چین و بلژیک با سهم ۶ درصدی قرار دارند. سایر واردکنندگان برتر در میان ده واردکننده عمده محصولات پزشکی شامل؛ هلند، ژاپن، انگلستان، فرانسه، ایتالیا و سوئیس هستند. از نظر سهم واردات کالاهای پزشکی نسبت به کل واردات هر کشور، واردات کالاهای پزشکی بلژیک و سوئیس حدود ۱۳ درصد از کل واردات آنها را تشکیل می‌دهد. در میان ۱۰ واردکننده برتر، این سهم برای چین کمترین میزان است که کالاهای پزشکی حدود ۳ درصد از کل واردات آن را تشکیل می‌دهد. به جز چین، سهم واردات کالاهای پزشکی از کل واردات کالایی در ده کشور واردکننده عمده، از رقم متوسط جهانی ۶ درصد، بالاتر است.

جدول ۱- ده واردکننده برتر کالاهای پزشکی، ۲۰۱۹

نام کشور	مجموع واردات		سهم از واردات		سهم از کل واردات کالاهای پزشکی (درصد)		
	ارزش (میلیارد دلار)	سهم از کل واردات کالا (%)	کالاهای پزشکی جهان (%)	تجهیزات پزشکی	لوازم پزشکی	داروها	لوازم حفاظت فردی
جهان	۱۰۱۱.۳	۶	۱۰۰	۱۴	۱۷	۵۶	۱۳
آمریکا	۱۹۳.۱	۸	۱۹	۱۶	۱۶	۵۹	۱۰
آلمان	۸۶.۷	۷	۹	۱۲	۱۸	۵۷	۱۳
چین	۶۵	۳	۶	۲۳	۱۵	۴۶	۱۶
بلژیک	۵۶.۶	۱۳	۶	۸	۱۲	۷۵	۵
هلند	۵۲.۷	۸	۵	۱۶	۲۰	۵۵	۸
ژاپن	۴۴.۸	۶	۴	۱۶	۱۶	۵۶	۱۳
انگلیس	۴۱.۱	۶	۴	۱۱	۱۵	۶۲	۱۲
فرانسه	۴۰.۵	۶	۴	۱۲	۲۰	۵۳	۱۵
ایتالیا	۳۷.۱	۸	۴	۹	۱۵	۶۶	۹
سوئیس	۳۶.۹	۱۳	۴	۶	۹	۸۰	۵

منبع: WTO

▪ محصولات حفاظت فردی ۱۳ درصد از واردات پزشکی را نشان می‌دهد

ارزش واردات محصولات حفاظت فردی (صابون دست و ضدعفونی کننده، ماسک صورت و عینک محافظ) در سال ۲۰۱۹ ۱۳۵ میلیارد دلار بوده است. ایالات متحده آمریکا و آلمان در مجموع بیش از ۲۲ درصد از کل واردات جهان این محصولات را به خود اختصاص داده‌اند.

▪ ایالات متحده آمریکا و آلمان بزرگترین شرکای تجاری دو جانبه برای محصولات پزشکی هستند؛ ایالات متحده

آمریکا و آلمان تامین کننده اصلی کالاهای پزشکی وارداتی چین هستند.

ایالات متحده آمریکا، آلمان و چین به طور پیوسته سه واردکننده برتر کالاهای پزشکی طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ بودند و رتبه آنها در سه سال گذشته تغییر نکرده است. این سه عضو یک سوم واردات جهان در سال ۲۰۱۹ را به خود اختصاص داده‌اند. پنج کشور شریک برتر آنها که مبادی واردات این کشورها هستند، در جدول شماره ۲ با ارزش واردات و سهم بازار آنها درج شده‌اند. محصولات پزشکی وارداتی ایالات متحده بیشتر از ایرلند، آلمان، سوئیس، چین و مکزیک بوده است. در مجموع، این پنج عضو بیش از نیمی از کل واردات محصولات پزشکی ایالات متحده را به خود اختصاص داده‌اند که ایرلند دارای سهم ۱۷ درصدی از بازار ایالات متحده و مکزیک دارای سهم ۶ درصدی است.

جدول ۲- پنج شریک تجاری در سه واردکننده عمده محصولات پزشکی						
سهم (%)	ارزش واردات (میلیون دلار)			شریک تجاری	وارد کننده	
	میانگین	۲۰۱۹	۲۰۱۸			۲۰۱۷
۱۷	۲۷,۹۳۱	۲۸,۷۵۰	۲۹,۰۷۰	۲۵,۹۷۳	۱- ایرلند	آمریکا
۱۲	۱۹,۶۶۸	۲۲,۳۹۰	۲۰,۱۶۰	۱۶,۴۵۵	۲- آلمان	
۹	۱۵,۲۹۵	۱۷,۱۶۳	۱۵,۵۶۰	۱۳,۱۶۲	۳- سوئیس	
۸	۱۳,۵۳۴	۱۴,۱۸۲	۱۳,۹۲۱	۱۲,۴۹۹	۴- چین	
۶	۹,۸۸۵	۱۰,۷۸۳	۹,۷۴۷	۹,۱۲۴	۵- مکزیک	
۱۶	۱۳,۰۰۸	۱۵,۸۶۳	۱۱,۸۰۴	۱۱,۳۵۶	۱- هلند	آلمان
۱۴	۱۱,۲۲۵	۸,۰۰۴	۱۲,۶۰۴	۱۳,۰۶۷	۲- آمریکا	
۱۲	۹,۷۷۷	۷,۹۸۷	۱۱,۳۲۹	۱۰,۰۱۶	۳- سوئیس	
۶	۴,۸۲۴	۴,۷۶۴	۵,۲۳۶	۴,۴۷۱	۴- ایرلند	
۶	۴,۶۱۱	۷,۲۰۷	۳,۳۳۵	۳,۲۹۱	۵- بلژیک	
۲۰	۱۰,۴۳۰	۱۱,۹۱۸	۹,۷۹۲	۹,۵۸۲	۱- آلمان	چین
۱۹	۹,۸۰۹	۱۰,۲۵۹	۱۰,۴۸۳	۸,۶۸۵	۲- آمریکا	
۱۰	۵,۴۱۶	۵,۶۵۹	۵,۶۱۵	۴,۹۷۴	۳- ژاپن	
۶	۳,۰۳۲	۳,۳۳۸	۲,۸۶۴	۲,۸۹۴	۴- فرانسه	
۴	۲,۲۰۳	۲,۳۰۹	۲,۱۵۲	۲,۱۴۶	۵- ایتالیا	

منبع: WTO

آلمان کالاهای پزشکی را بیشتر از کشورهای اروپایی وارد می کند و در این میان آمریکا، سهم ۱۴ درصدی از بازار وارداتی آلمان دارد. در مجموع ۵ شریک برتر تجاری آلمان سهم ۵۴ درصدی از واردات کالاهای پزشکی این کشور را به خود اختصاص داده اند. آلمان و ایالات متحده آمریکا بزرگترین مبدا واردات کالاهای پزشکی چین با سهم ۲۰ درصد و ۱۹ درصد هستند. نسبت به سال ۲۰۱۸ که که ایالات متحده آمریکا بزرگترین واردکننده کالاهای پزشکی به چین بود، سهم نسبی کشورها تغییر کرده است. چین در سال ۲۰۱۹ حدود ۱۰٪ از محصولات دارویی مورد نیاز خود را از کشور ژاپن وارد کرده است. (جدول ۲)

۲,۲. صادرات

- آلمان، ایالات متحده آمریکا و سوئیس ۳۵ درصد از کل کالاهای پزشکی را در جهان تأمین می کنند؛ ۱۰ صادرکننده برتر تقریباً سه چهارم صادرات جهان را به خود اختصاص داده اند.

صادرات جهانی محصولات پزشکی در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال قبل آن با ۹ درصد افزایش و در سال ۲۰۱۹ با ۶ درصد افزایش همراه بوده و از ۸۵۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ به حدود ۹۹۵,۸ میلیارد دلار کل صادرات جهان در سال ۲۰۱۹ رسیده

است (جدول ۳). آلمان در سال ۲۰۱۹ بزرگترین صادرکننده کالاهای پزشکی جهان با سهم ۱۴ درصد بوده است. ۱۰ صادرکننده برتر کالاهای پزشکی تقریباً سه چهارم (۷۴ درصد) صادرات جهان را به خود اختصاص داده اند. این در حالی است که ده وارد کننده برتر محصولات پزشکی تنها ۶۵ درصد بازار را به خود اختصاص می دهند.

ایرلند با وجود اینکه جزء ۱۰ واردکننده برتر جهان در زمینه کالاهای پزشکی نبوده، ولی ششمین صادرکننده برتر محصولات پزشکی با سهم ۷ درصدی در صادرات جهان است. صادرات محصولات پزشکی ایرلند و سوئیس به ترتیب با سهم ۳۸ درصد و ۲۹ درصد از کل کالاهای صادراتی آنها بوده که اهمیت این گروه کالاها را در اقتصاد مربوطه نشان می دهد. در مقابل، صادرات کالاهای پزشکی در چین کمتر از ۲ درصد بوده است (جدول ۳).

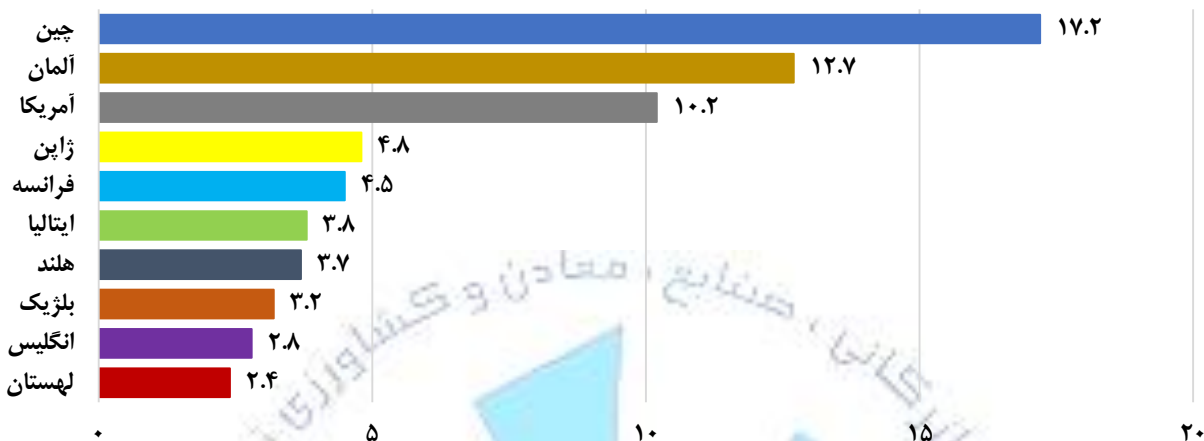
جدول ۳-۵ صادرکننده برتر محصولات پزشکی، ۲۰۱۹							
نام کشور	مجموع واردات		سهم از صادرات محصولات پزشکی (%)	سهم از کل صادرات پزشکی (درصد)			
	ارزش (میلیارد دلار)	سهم صادرات از کل محصولات (%)		تجهیزات پزشکی	لوازم پزشکی	لوازم حفاظت فردی	
جهان	۹۹۵.۸	۶	۱۰۰	۱۴	۱۷	۵۵	
آلمان	۱۳۶.۲	۹	۱۴	۱۵	۱۵	۵۷	
آمریکا	۱۱۶.۶	۷	۱۲	۲۵	۲۹	۳۵	
سوئیس	۸۹.۹	۲۹	۹	۵	۵	۸۸	
هلند	۷۳.۱	۱۰	۷	۱۷	۱۸	۵۸	
بلژیک	۶۵.۸	۱۵	۷	۷	۱۲	۷۴	
ایرلند	۶۵.۳	۳۸	۷	۵	۲۰	۷۱	
چین	۵۱.۶	۲	۵	۱۹	۲۲	۱۰	
فرانسه	۴۹.۹	۹	۵	۹	۱۴	۶۵	
ایتالیا	۴۲.۹	۸	۴	۶	۷	۷۵	
انگلیس	۳۸.۲	۸	۴	۱۱	۱۵	۶۴	

منبع: WTO

۴۰ درصد از صادرات محصولات پزشکی حفاظت فردی توسط سه کشور؛ چین، آلمان و ایالات متحده آمریکا، انجام می شود.

کل صادرات محصولات پزشکی حفاظت فردی، از جمله ماسک صورت، صابون دست، ضد عفونی کننده ها و عینک محافظ، برای دوره زمانی ۲۰۱۹-۲۰۱۷ به طور میانگین سالانه، ۱۳۵ میلیارد دلار ارزش داشته که حدود ۱۷ درصد یا ۲۳ میلیارد دلار آن از چین (بزرگترین صادرکننده آن) و پس از آن آلمان و ایالات متحده، صادر شده است. این سه صادرکننده بیش از ۴۰ درصد از صادرات محصولات پزشکی در حوزه حفاظت فردی جهان را تشکیل می دهند (در نمودار ۲).

نمودار ۲- سهم ده صادرکننده برتر محصولات پزشکی در حوزه حفاظت فردی-درصد

منبع: WTO

▪ چین بزرگترین صادرکننده ماسک صورت با سهم صادرات ۲۵ درصد است.

چین در سال ۲۰۱۹ سهم ۲۵ درصدی در صادرات ماسک صورت جهان را به خود اختصاص داده و به همراه آلمان و ایالات متحده آمریکا تقریباً نیمی از عرضه ماسک صورت در جهان را در اختیار داشته‌اند.

▪ سنگاپور، ایالات متحده، هلند و چین بیش از نیمی از دستگاه‌های تنفسی مصنوعی در جهان را صادر می‌کنند.

دستگاه‌های تنفس، از جمله دستگاه تنفس مصنوعی توسط تعداد کمی از کشورها صادر می‌شوند. سهم سنگاپور در صادرات این دستگاه‌ها، ۱۸ درصد بوده و پس از آن ایالات متحده آمریکا با سهم ۱۶ درصدی در جایگاه دوم و هلند و چین هر دو با سهم ۱۰ درصدی، رتبه‌های بعدی در عرضه‌کنندگان اصلی این محصول را در اختیار دارند.

۳. **تعرفه‌های اعمالی MFN^۱**

▪ متوسط تعرفه اعمال شده برای محصولات پزشکی ۴,۸٪ است.

آمار تعرفه‌ها نشان می‌دهد که میانگین ساده نرخ تعرفه واردات کالاهای پزشکی مربوط به ویروس کووید-۱۹، در بین کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی تحت عنوان نرخ تعرفه دولت کامله الوداد یا اعمالی برای کشورهای عضو این سازمان (MFN)، حدود ۴,۸ درصد است که این رقم در مقایسه با میانگین ساده نرخ تعرفه اعمال شده برای کلیه محصولات غیرکشاورزی (۷,۶) درصد، کم‌تر است.

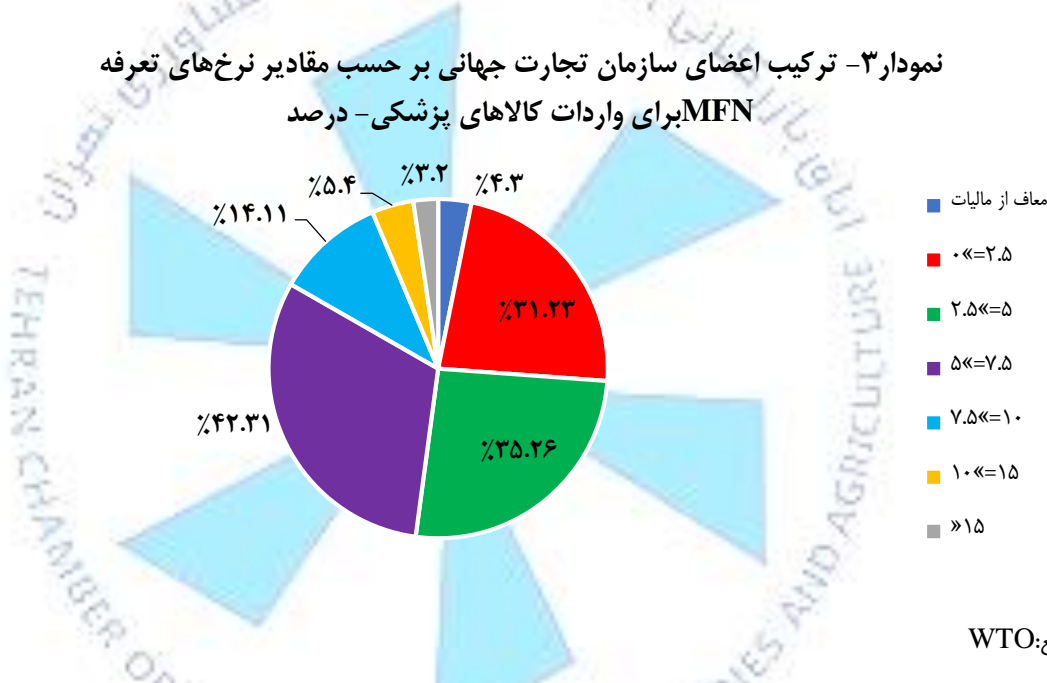
^۱ تعرفه دولت کامله الوداد MFN یا همان Most Favoured Nation، میزان نرخ تعرفه‌ای است که کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی برای واردات کالا از دیگر اعضای این سازمان به صورت مشترک، در نظر می‌گیرند. معمولاً این نرخ تعرفه در هر کشور متفاوت است ولی برای واردات از کشورهای عضو این سازمان کمتر و برای واردات از سایر کشورهای غیرعضو، بیشتر است.

بیش از نیمی از اعضای سازمان تجارت جهانی، نرخ تعرفه کمتر از ۵ درصد اعمال کرده اند

توزیع فراوانی (از نظر تعداد اعضا) میانگین تعرفه های اعمالی MFN برای کلیه محصولات پزشکی در نمودار ۳ و جدول ۴ نشان داده شده است. آمارها نشان می دهد که بیش از نیمی از اعضا (۷۰ عضو از ۱۳۴ عضو یا ۵۲ درصد از اعضا) تعرفه MFN را برای واردات از طریق اعضای این سازمان را، ۵ درصد یا کمتر، اعمال می کنند. در میان آن ها، چهار عضو هیچ تعرفه ای را برای محصولات پزشکی اعمال نکرده اند که شامل کشورهای هنگ کنگ، ایسلند، ماکائو و سنگاپور هستند. در میان اعضای سازمان تجارت جهانی، ۳۱ عضو (۲۳ درصد) متوسط تعرفه بین ۰ تا ۲٫۵ درصد و ۳۵ عضو (۲۶ درصد) متوسط تعرفه بین ۲٫۵ تا ۵ درصد را برای واردات کالاهای پزشکی، اعمال کرده اند.

نمودار ۳- ترکیب اعضای سازمان تجارت جهانی بر حسب مقادیر نرخ های تعرفه MFN برای واردات کالاهای پزشکی - درصد

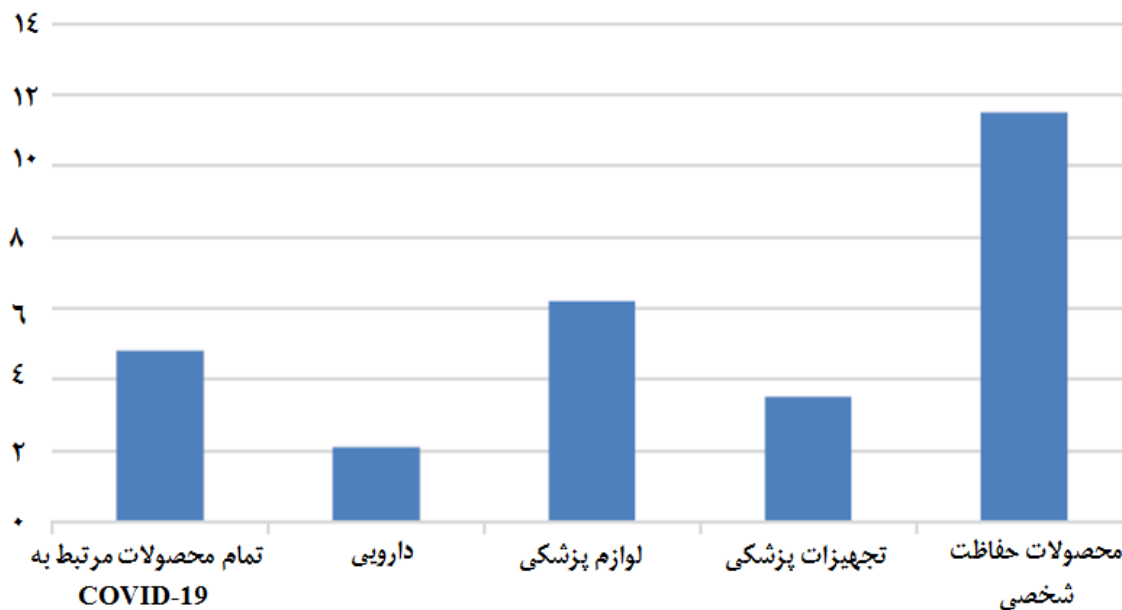
جدول ۴- تعداد اعضای سازمان تجارت جهانی در هر گروه نرخ تعرفه MFN

دامنه تعرفه	همه محصولات	دارویی	لوازم پزشکی	تجهیزات پزشکی	محصولات حفاظت فردی
معاف از تعرفه گمرکی	۴	۷۲	۶	۱۹	۵
۰ «= ۲٫۵	۳۱	۲۱	۲۰	۵۱	۵
۲٫۵ «= ۵	۳۵	۱۸	۳۴	۱۸	۱۹
۵ «= ۷٫۵	۴۲	۹	۴۲	۲۸	۱۹
۷٫۵ «= ۱۰	۱۴	۱۱	۱۵	۱۵	۹
۱۰ «= ۱۵	۵	۳	۱۱	۲	۳۰
» ۱۵	۳	۰	۶	۱	۴۷
متوسط تعرفه MFN	۴٫۸۰٪	۲٫۱۰٪	۶٫۲۰٪	۳٫۴۰٪	۱۱٫۵۰٪

منبع: WTO

در چین، -جایی که برای اولین بار ویروس COVID-19 کشف شد- میانگین تعرفه MFN برای کالاهای پزشکی، برابر با ۴,۵ درصد بوده که کمی پایین تر از میانگین جهانی است. جمهوری کره (دومین کشور آسیب دیده آسیا از نظر تعداد موارد تایید شده مبتلا) متوسط تعرفه ۵,۹ درصدی را برای این گروه از کالاها، اعمال کرده است. در همین ارتباط، اعضای اتحادیه اروپا تعرفه واردات مشترک را به طور متوسط، ۱,۵ درصد و سوئیس متوسط تعرفه اعمالی ۰,۷ درصدی را اعمال کرده است. علاوه بر این، ایالات متحده آمریکا نیز نرخ تعرفه ۰,۹ درصدی را اعمال کرده است. نمودار ۴ تنوع میزان تعرفه های اعمال شده بین دسته بندی های مختلف در محصولات مرتبط با پیشگیری و درمان COVID-19 را نشان می دهد. میانگین تعرفه کلی گروه های محصولات پزشکی از حدود ۲,۱ درصد برای داروها تا ۱۱,۵ درصد برای محصولات حفاظت فردی متغیر است.

نمودار ۴- متوسط تعرفه اعمالی MFN در محصولات پزشکی و گروه بندی آن

منبع: WTO

▪ تعرفه های مربوط به واردات داروها ۲,۱ درصد و پایین تر از سایر محصولات مرتبط بوده است

به دلیل اهمیت، متوسط تعرفه اعمالی MFN در داروها در میان گروه های مختلف محصولات پزشکی، کمترین میزان (۲,۱ درصد) را داراست. بیش از نیمی از اعضا هیچ تعرفه ای در مورد داروها ندارند. تعداد ۳۹ عضو تعرفه ۵ درصدی یا پایین تر را برای واردات این گروه کالاها، اعمال کرده و در میان اعضای سازمان تجارت جهانی، هیچ تعرفه ای با نرخ بالاتر از ۱۵ درصد برای واردات داروها، اعمال نمی شود.

EU common external tariff

▪ متوسط تعرفه اعمال شده بر تجهیزات پزشکی ۳,۴ درصد است که شامل محصولات تحت پوشش ITA Expansion^۳ می‌شود.

به طور متوسط، تعرفه اعمال شده MFN در واردات تجهیزات پزشکی؛ از میکروسکوپ گرفته تا اسکنر اولتراسونیک و دستگاه تنفس مصنوعی، ۳,۴ درصد است. تعداد ۱۹ کشور عضو سازمان تجارت جهانی، تعرفه‌ای برای واردات تجهیزات پزشکی اعمال نکرده و تعرفه نیمی دیگر از اعضای این سازمان هم ۵ درصد یا کم‌تر از آن است. علاوه بر این سه عضو از اعضای سازمان، برای واردات تجهیزات پزشکی نرخ تعرفه بالاتر از ۱۰ درصد را اعمال کرده‌اند.

تجهیزات پزشکی حوزه دیگری است که سازمان تجارت جهانی، در آن به برخی از آزادسازی های تجارت دست یافته است. هشتاد درصد از تجهیزات پزشکی در این گروه، تحت پوشش گسترش توافق نامه فناوری اطلاعات (ITA-exp) قرار دارند. طبق توافق نامه فناوری اطلاعات، نرخ تعرفه‌ها را حذف و هزینه واردات تجهیزات پزشکی دارای فناوری متمرکز را تا سال ۲۰۲۳ کاهش می‌دهد. میانگین نرخ تعرفه اعمالی MFN برای کلیه کشورهای پذیرنده این توافقنامه، برای واردات کلیه تجهیزات پزشکی، ۰,۴ درصد بوده و این در حالی است که اعضای که در این توافقنامه شرکت نکرده‌اند، نرخ تعرفه ۴,۱ درصدی را اعمال می‌کنند.

تامین دستگاه‌های تنفس مصنوعی یا ونتیلاتور^۴ که در بحران سلامت فعلی، دچار کمبود شده، تحت پوشش موافقت‌نامه ITA و ITA-exp قرار نمی‌گیرد. میانگین تعرفه جهانی در این محصول ۳,۳ درصد است اما برخی از اعضا نرخ‌های بالاتری را اعمال می‌کنند. در کشورهای آمریکای لاتین، برزیل، آرژانتین و ونزوئلا، نرخ تعرفه واردات برای این کالاها، ۱۴ درصد است. در میان اقتصادهای آسیا، نرخ تعرفه هند برای واردات دستگاه تنفس ۱۰ درصد است در حالی که برای چین، این نرخ ۴ درصد است. تعداد ۶۷ کشور عضو سازمان تجارت جهانی، از جمله اتحادیه اروپا، ایالات متحده آمریکا، جمهوری کره و سوئیس، معافیت گمرکی برای واردات دستگاه‌های تنفس مصنوعی (تعرفه صفر) اعمال کرده‌اند.

▪ تعرفه نسبتاً بالای ۶,۲ درصدی برای لوازم بیمارستانی و آزمایشگاهی

میانگین نرخ تعرفه MFN اعمال شده برای واردات لوازم پزشکی برای کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی، ۶,۲ درصد است که بالاترین میزان در بین دسته‌بندی محصولات پزشکی مورد بررسی در این گزارش است.

▪ تعرفه حدود ۱۱,۵ درصدی برای محصولات حفاظت فردی

با توجه به توصیه اکید سازمان بهداشت جهانی مبنی بر شستشوی مرتب دست‌ها با صابون و آب و ضد عفونی کردن آن‌ها به منظور توقف فعالیت ویروس، میانگین نرخ تعرفه‌های اعمال شده بر واردات این گروه از محصولات -که شامل موارد مربوط به پیشگیری مانند صابون و ضد عفونی کننده دست، دستکش و ماسک های صورت است- ۱۱,۵ درصد، بیش از پنج برابر

^۳Information Technology Agreement

^۴Ventilator

بیشتر از تعرفه اعمال شده بر داروها در سال ۲۰۱۹ بوده است. تفاوت بین اعضا در اعمال تعرفه در مورد محصولات حفاظت فردی، متنوع است. تعداد ۲۹ کشور عضو سازمان تجارت جهانی، متوسط نرخ تعرفه ۵ درصدی یا کم تر را اعمال کرده، اما تعداد ۴۷ عضو نیز متوسط نرخ تعرفه حداقل ۱۵ درصدی برای محصولات حفاظت فردی دارند.

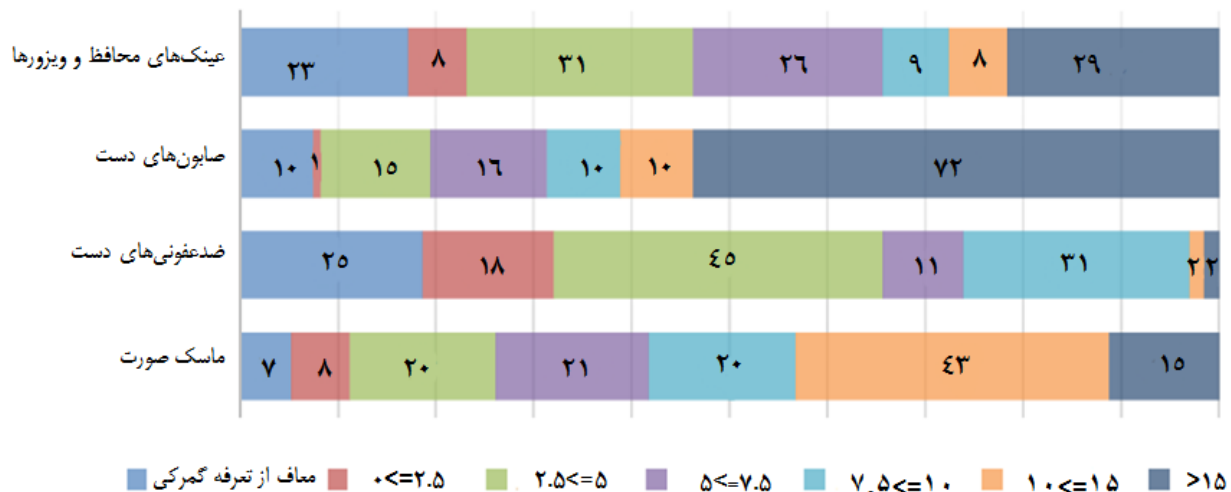
متوسط نرخ تعرفه جهانی صابون دست، ۱۷ درصد است. در این محصول، ۷۲ کشور عضو سازمان تجارت جهانی، تعرفه‌ای بیشتر از ۱۵ درصد اعمال می‌کنند. در برخی موارد نرخ این تعرفه‌ها به ۵۰ درصد (جمهوری دومینیکا) یا ۵۶٫۷ درصد (مصر) هم می‌رسد.

متوسط نرخ تعرفه برای واردات ضد عفونی کننده‌های دستی، در بین کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی، ۵ درصد است. چهار عضو این سازمان، نرخ تعرفه‌ای بالاتر از ۱۰ درصد دارند که شامل کشورهای جیبوتی، بنگلادش، تونگا و موریتانی است. تعرفه یک سوم از کل اعضای سازمان تجارت جهانی برای ضد عفونی کننده‌های دستی در محدوده ۲٫۵ تا ۵ درصد بوده که این میزان تعرفه به طور قابل توجهی پایین تر از تعرفه واردات صابون، است.

ماسک صورت یکی دیگر از محصولات مهم حفاظت فردی است که تعرفه اعمالی MFN آن به طور متوسط ۹٫۱ درصد اعمال می‌شود. پنج کشور آمریکای لاتین (اکوادور، بولیوی، ونزوئلا، برزیل و آرژانتین) بالاترین نرخ تعرفه را برای واردات ماسک صورت دارند. متوسط تعرفه این کالا در اکوادور ۱۹ درصد است و تعرفه واردات برای برخی از انواع محصولات ماسک با ۵۵ درصد تعرفه تعیین شده‌اند. کشورهای بولیوی و ونزوئلا دارای نرخ تعرفه ۲۰ درصدی برای کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی، هستند در حالی که کشورهای برزیل و آرژانتین نرخ ۱۷ درصد تعرفه دارند. تعداد ۱۵ کشور عضو سازمان تعرفه اعمال MFN را تا سقف بیش از ۱۵ درصد دارند و تقریباً یک سوم از اعضا این سازمان، برای واردات این محصول تعرفه‌هایی بین ۱۰ تا ۱۵ درصد را اعمال می‌کنند.

در مورد عینک‌های محافظ و ویزورها (لبه‌ها و پوشش‌های محافظ چشم)، مطابق نمودار ۵ تعداد ۲۳ عضو سازمان تجارت جهانی، معافیت تعرفه گمرکی را اعمال کردند. همچنین در این محصول، بسیاری از اعضا (۲۹) تعرفه بالاتر از ۱۵ درصد دارند. کشورهای اکوادور و اردن، بیشترین نرخ تعرفه را برای عینک‌های محافظ (تعرفه ۳۰ درصدی) دارند. تقریباً برای نیمی از اعضای سازمان، این محصول دارای تعرفه است، اما تعرفه آن کمتر از یا برابر با ۷٫۵ درصد است.

نمودار ۵- ترکیب اعضای سازمان تجارت جهانی بر حسب مقادیر نرخ های تعرفه MFN در هر یک از گروه های کالایی تجهیزات پزشکی، درصد

منبع: WTO

۴. تعرفه های تثبیت شده^۵

بیش از ۷۵ درصد تعرفه ها تثبیت شده هستند

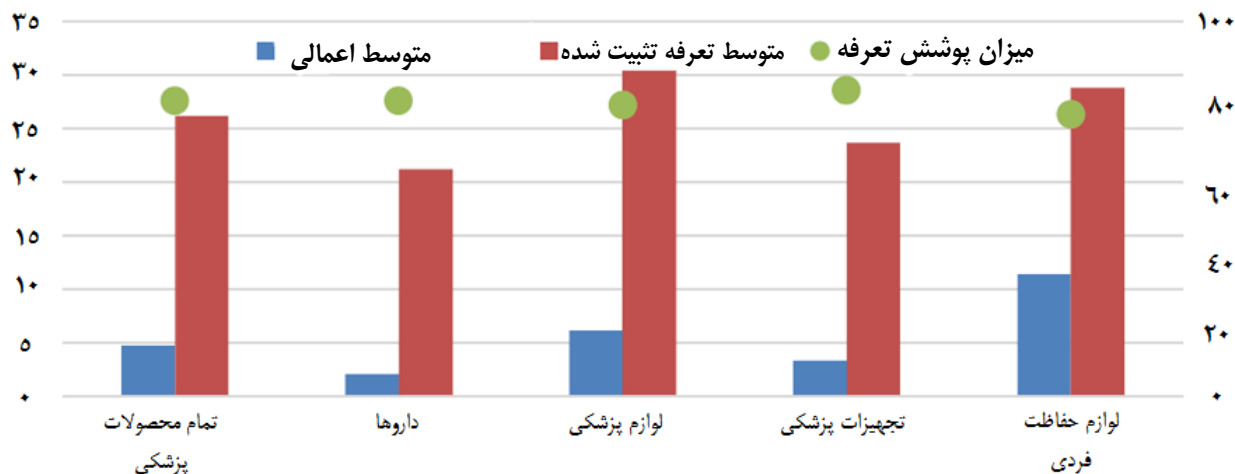
به طور متوسط، اعضای سازمان تجارت جهانی، متعهد شده اند در سه محصول از ۴ محصول پزشکی، تعرفه اعمالی خود را بالاتر از یک سقف ثابت (یعنی نرخ تعرفه تثبیت شده) بالا نبرند. تعرفه گروه های محصولی بین ۷۵ درصد تا ۸۲ درصد متغیر است و تفاوت زیادی در تعرفه گروه های مختلف محصولات پزشکی وجود ندارد (نمودار ۶).

شکاف زیاد بین تعرفه تثبیت شده و تعرفه اعمالی MFN

نمودار ۶ حاکی از این است که به طور متوسط، اعضای سازمان تجارت جهانی چقدر می توانند سقف تعهد خود را قبل از رسیدن به سطوح کاربردی خود کاهش دهند به طور کلی، فضای سیاست گذاری قابل توجهی وجود دارد که میانگین نرخ تثبیت آن ۵ برابر بیشتر از نرخ MFN است. از نظر واحد درصد، قبل از رسیدن به میانگین نرخ تعرفه MFN، تعرفه تثبیت شده می تواند ۱۷ درصد کاهش یابد.

^۵ Bound Tariffs- یا تعرفه های تثبیت شده، حداکثر میزان تعرفه MFN برای خطوط کالایی مشخص است که کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی آن را متعهد شده اند.

نمودار ۶- متوسط تعرفه اعمالی MFN و تعرفه تثبیت شده؛ میزان پوشش تعرفه‌ای (درصد)

منبع: WTO

فقط دو عضو از اعضای سازمان تجارت جهانی (هنگ کنگ و ماکائو) تمامی محصولات پزشکی خود را در سطح معاف از تعرفه گمرکی قرار داده‌اند. در این میان، ۲۹ عضو دارای میانگین نرخ تثبیت ۵۰ درصد یا بیشتر هستند. تمام اعضا این سازمان، در برنامه‌های تعرفه‌ای خود حداقل در یک محصول پزشکی توافقنامه تنظیم کرده‌اند.

در مورد "دارو" تعداد بیشتری از اعضا دارای تعرفه صفر هستند، همچنین ۲۰ عضو نیز وجود دارند که هیچ تعهدی را برای این دسته از محصولات انجام نداده‌اند (جدول ۵).

تمام محصولات پزشکی	داروها	لوازم پزشکی	تجهیزات پزشکی	لوازم حفاظت فردی	متوسط تعرفه
۲	۲۶	۲	۱۰	۲	معاف از تعرفه گمرکی
۱۹	۱۶	۱۲	۲۷	۹	۰-۵
۱۶	۴	۱۶	۱۱	۱۵	۵-۱۰
۲۲	۱۹	۲۲	۲۱	۳۰	۱۰-۲۰
۱۹	۱۳	۱۶	۱۴	۱۸	۲۰-۳۰
۲۵	۲۷	۲۵	۲۹	۳۱	۳۰-۵۰
۳۲	۷	۴۲	۹	۱۴	»۵۰
۰	۲۳	۰	۱۴	۱۶	نامحدود

منبع: WTO

پیوست: فهرست محصولات پزشکی^۶

WCO*	داروسازی	ITA-E	شرح تعرفه	داروها (داروسازی) کد HS سال ۲۰۱۷
	×		محصولات مصونیت بخش، غیرمخلوط که، در مقادیر معین (DOSES) تهیه نشده، یا به اشکال یا بسته‌بندی برای خرده‌فروشی:	۳۰۰۲۱۳
	×		محصولات مصونیت بخش، غیرمخلوط که، در مقادیر معین (DOSES) تهیه نشده، یا به اشکال یا بسته‌بندی برای خرده‌فروشی نباشد:	۳۰۰۲۱۴
×	×		محصولات مصونیت بخش، غیرمخلوط که، در مقادیر معین (DOSES) تهیه نشده، یا به اشکال یا بسته‌بندی برای خرده‌فروشی باشد:	۳۰۰۲۱۵
	×		سایر محصولات مصونیت بخش	۳۰۰۲۱۹
	×		واکسن‌ها برای پزشکی	۳۰۰۲۲۰
	×		داروها دارای پنی‌سیلین‌ها یا مشتقات این محصولات با ساختار اسید پنی‌سیلینیک، یا استرپتوماسین‌ها یا مشتقات این محصولات:	۳۰۰۳۱۰
	×		سایر داروها دارای آنتی‌بیوتیک‌ها، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۲۰
	×		داروهای دارای انسولین، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۳۱
	×		داروهای دارای هورمون، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۳۹
	×		دارای افدرین یا املاح آن، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۴۱
	×		دارای پزودوافدرین (INN) یا املاح آن، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۴۲
	×		دارای نورافدرین یا املاح آن، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۴۳
	×		داروهای حاوی آلکالوئیدها یا مشتقات آن، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۴۹
	×		سایر، دارای پایه‌های فعال ضد مالاریا توصیف شده در یادداشت شماره فرعی ۲ این فصل	۳۰۰۳۶۰
	×		سایر داروهای متشکل از دو یا چند ماده تشکیل دهنده ترکیب شده برای استفاده‌های درمانی یا پیشگیری کننده، غیر خرده‌فروشی	۳۰۰۳۹۰
	×		داروها دارای پنی‌سیلین‌ها یا مشتقات این محصولات با ساختار اسید پنی‌سیلینیک یا استرپتوماسین‌ها یا مشتقات این محصولات	۳۰۰۴۱۰
	×		سایر، دارای آنتی‌بیوتیک‌ها:	۳۰۰۴۲۰
	×		داروها دارای انسولین-برای خرده‌فروشی	۳۰۰۴۳۱
	×		دارای هورمون‌های کورتی کوستیروئیدی، مشتقات آنها یا مشابه‌های ساختاری آنها	۳۰۰۴۳۲
	×		سایر داروهای حاوی هورمون یا استروئید-برای خرده‌فروشی	۳۰۰۴۳۹
	×		داروهای دارای افدرین یا املاح آن-برای خرده‌فروشی	۳۰۰۴۴۱
	×		داروهای دارای پزودوافدرین (INN) یا املاح آن-برای خرده‌فروشی	۳۰۰۴۴۲
	×		دارای نورافدرین یا املاح آن-برای خرده‌فروشی	۳۰۰۴۴۳

^۶ - ستون‌های ITA-E، داروسازی و WCO نشان می‌دهند که کدهای HS لوازم پزشکی در بیماری کوید ۱۹ نیز جز توافقنامه فناوری اطلاعات، توافقنامه داروسازی یا طبقه بندی سازمان جهانی گمرک می‌شوند یا نه

داروها (داروسازی)		شرح تعرفه	WCO*	داروسازی	ITA-E	کد HS سال ۲۰۱۷
		سایر داروهای حاوی آلکالوئیدها یا مشتقات آن ... برای خرده فروشی		x		۳۰۰۴۴۹
		سایر، دارای ویتامین یا سایر محصولات شماره ۲۹۳۶		x		۳۰۰۴۵۰
		سایر، دارای پایه‌های فعال ضد مالاریا توصیف شده در یادداشت شماره فرعی ۲ این فصل		x		۳۰۰۴۶۰
		داروهای متشکل از محصولات مخلوط یا مخلوط نشده ... برای فروش خرده فروشی	x	x		۳۰۰۴۹۰

*- سازمان جهانی گمرک World Customs Organization

منبع: WTO

لوازم پزشکی		شرح تعرفه	WCO	داروسازی	ITA-E	کد HS سال ۲۰۱۷
		الکل اتیلیک تقلیب نشده که درجه الکل آن ۸۰ درصد حجمی یا بیشتر باشد		x		۲۲۰۷۱۰
		پراکسید هیدروژن (آب اکسیژنه)، حتی جامد شده با اوره.		x		۲۸۴۷۰۰
		عصاره‌های غدد یا سایر اعضاء یا ترشحات آنها		x		۳۰۰۱۲۰
		غدد خشک شده و اندامهای دیگر برای مصارف ارگان درمانی هپارین و نمکهای آن		x		۳۰۰۱۹۰
		آنتی سرم‌ها و سایر مشتقات خونی		x		۳۰۰۲۱۲
		سایر خون انسان؛ خون حیوانات ...؛ سموم ، فرهنگ میکروارگانیسم ها و محصولات مشابه		x		۳۰۰۲۹۰
		لوازم زخم‌بندی چسبنده و سایر اشیای دارای یک لایه چسبنده:		x		۳۰۰۵۱۰
		روتختی ، گاز ، بانداژ و مواردی از این قبیل برای فروش خرده فروشی برای اهداف پزشکی ، جراحی ، دندانپزشکی یا دامپزشکی	x	x		۳۰۰۵۹۰
		ریسمان جراحی استریل، مواد بخیه‌زنی (Suture) استریل مشابه (شامل نخ‌های دندانپزشکی یا جراحی قابل جذب استریل) و چسب‌های نسجی استریل برای هم آوردن زخم (ناشی از) جراحی؛ لامیناریای (Laminaria) استریل و فتیله‌های (Tents) لامیناریای استریل؛ بند آورنده‌های خون		x		۳۰۰۶۱۰
		معرف‌هایی که در تشخیص گروه‌های خون و عوامل خونی مصرف می‌شود		x		۳۰۰۶۲۰
		فرآورده‌های کدرکننده برای آزمایش‌های رادیوگرافیک؛ معرف‌هایی که برای تشخیص مرض در وجود بیمار استعمال می‌شود		x		۳۰۰۶۳۰
		کیف و جعبه‌های مخصوص دارو برای کمک‌های فوری اولیه		x		۳۰۰۶۵۰
		فرآورده‌هایی که به شکل ژل عرضه شده و برای استفاده در طب انسانی یا حیوانی به عنوان روان‌کننده جهت بعضی از قسمت‌های بدن به‌هنگام اعمال جراحی یا		x		۳۰۰۶۷۰

WCO	داروسازی	ITA-E	شرح تعرفه	لوازم پزشکی
				کد HS سال ۲۰۱۷
			آزمایشات پزشکی یا به عنوان عوامل اتصال بین بدن و آلات پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرد	
			کاتیونیک	۳۴۰۲۱۲
			عوامل فعال سطحی آلی غیر یونیک	۳۴۰۲۱۳
			پپتون‌ها و مشتقات آنها؛ سایر مواد پروتئینی و مشتقات آنها، که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نشده باشد؛ پودر پوست حتی عمل آمده با کروم.	۳۵۰۴۰۰
			سایر مشتقات	۳۵۰۷۹۰
			صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی تخت برای اشعه X	۳۷۰۱۱۰
			صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی به صورت رول برای اشعه X	۳۷۰۲۱۰
x			ضد عفونی‌کننده‌ها	۳۸۰۸۹۴
x			کشت بوم‌های (Culture media) آماده برای رشد یا نگهداری از میکرو ارگانیسم‌ها (شامل ویروس‌ها و غیره) یا از سلول‌های گیاهی، انسانی یا حیوانی	۳۸۲۱۰۰
x			معرف‌های تشخیص بیماری یا آزمایشگاهی روی تکیه‌گاه (reagents on a backing) و معرف‌های آماده تشخیص بیماری یا آزمایشگاهی حتی روی تکیه‌گاه (on a backing) غیر از آنهایی که مشمول شماره‌های ۳۰۰۲ یا ۳۰۰۶ می‌باشند؛ مواد رفرانس تأیید شده	۳۸۲۲۰۰
x			لباس و متفرعات لباس (همچنین دستکش، دستکش یک انگشتی و نیم دستکش):	۳۹۲۶۲۰
x			سایر لوازم بهداشتی	۴۰۱۴۹۰
x			دستکش برای جراحی	۴۰۱۵۱۱
x			سایر دستکش‌ها	۴۰۱۵۱۹
			شیشه آلات برای آزمایشگاه، بهداشت یا داروخانه، از کوآرتز ذوب شده یا از سایر سیلیس‌های ذوب شده	۷۰۱۷۱۰
			از سایر شیشه‌ها که ضریب انبساط خطی آنها بین صفر و ۳۰۰ درجه سانتیگراد بیش از ۶-۱۰×۵ بر حسب کلون (Kelvin) نباشد:	۷۰۱۷۲۰
			سایر لوله‌های آزمایشگاهی	۷۰۱۷۹۰
x			سرنگ با یا بدون سوزن	۹۰۱۸۳۱
x			سوزن لوله‌ای فلزی و سوزن بخیه	۹۰۱۸۳۲
x			سایر آلات و وسایل مورد نیاز در علوم پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی	۹۰۱۸۳۹

منبع: WTO

تجهیزات پزشکی			
WCO	داروسازی	ITA-E	شرح تعرفه
			کد HS سال ۲۰۱۷
x			استرلیزه کننده های طبی، جراحی یا آزمایشگاهی
		x	سایر دستگاه ها برای آزمایشگاه های عکاسی (از جمله سینماتوگرافی)؛ نگاتوسکوپه
		x	میکروسکوپ استریوسکوپی
		x	سایر میکروسکوپ ها
		x	دستگاه های الکتروکاردیوگراف
		x	دستگاه های اسکن اولتراسونیک
		x	دستگاه های تشخیص امراض از طریق نمایش رزنانس مغناطیسی (MRI)
		x	دستگاه های سینتی گرافی
x		x	سایر دستگاه ها
		x	دستگاه های اشعه ماوراء بنفش یا مادون قرمز
x		x	سایر ابزار و وسایل
x			دستگاه بخور التراسونیک غیر از نبولایزرهای مشمول ردیف ۹۰۱۹۲۰۱۰
		x	دستگاه های محرک ماهیچه قلب به استثنای اجزاء و قطعات و متفرعات
x		x	دستگاه های توموگرافی که توسط یک ماشین خودکار داده پرداز می شوند.
		x	سایر، برای مصارف پزشکی، جراحی یا دامپزشکی
		x	دستگاه اشعه ایکس برای سایر مصارف
		x	دستگاه های با اشعه آلفا بتا و گاما برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی
		x	سایر دستگاه ها مبتنی بر استفاده از پرتوهای آلفا، بتا یا گاما
		x	تیوپ های اشعه ایکس
		x	سایر، همچنین اجزاء و قطعات و متفرعات
x		x	دماسنج ها و آذرسنج ها پر شده با مایع، برای خواندن مستقیم
x		x	سایر دماسنج ها
x		x	سایر آلات و دستگاهها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی
		x	نوسان نماها و نوسان نگارها
			سایر میل ها و صندلی های دندانپزشکی، پزشکی یا دامپزشکی

منبع: WTO

لوازم حفاظت فردی			
WCO	داروسازی	ITA-E	شرح تعرفه
			کد HS سال ۲۰۱۷
			صابون و محصولات و فرآورده های آلی تانسپو اکتیو برای مصارف پاکیزگی
			محصولات و فرآورده های آلی تانسپو اکتیو که به منظور شست و شوی پوست بدن در نظر گرفته شده اند، به شکل مایع یا کرم، بسته بندی شده برای خرده فروشی حتی اگر حاوی صابون باشند
			فرآورده های تانسپو اکتیو- بسته بندی شده برای خرده فروشی
			ضد عفونی کننده دست
			سایر مصنوعات از مواد پلاستیکی شامل ماسک صورت
x			ماسک صورت
x			عینک های محافظ و سایبان
x			سایر وسایل تنفسی و ماسک های صورت به استثنای ماسک های استحقاظی فاقد قطعات مکانیکی و فیلتر قابل تعویض

منبع: WTO

